

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено
на засіданні кафедри
фінансів, обліку і аудиту
прот.№ 1 від 01.10.2022 р.

ЦІНОУТВОРЕННЯ СИЛАБУС

2022/2023 навч. рр.

Галузь знань	– 07 Управління і адміністрування
Спеціальність	– 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітня програма	– Управління фінансами та трейдинг на світових фінансових ринках
Освітній рівень	– перший (бакалавр)
Цикл підготовки	– професійний
Кількість кредитів ЄКТС	– 3
Семестр	– 7
Сторінка курсу в MOODLE	– https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=10514
Лектор курсу – Машошина Тетяна Вікторівна (канд. економ. наук, доцент)	
Профайл викладача – https://kart.edu.ua/staff/mashoshina-tv	
Контакти викладача (e-mail) – mashoshina@kart.edu.ua	
Адреса кафедри: м. Харків, майдан Фейєрбаха, 7, корпус 3, ауд. 515-516	
Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – http://rasp.kart.edu.ua/	
Додаткові інформаційні матеріали: http://lib.kart.edu.ua/	

Сучасний рівень потребує від майбутнього фахівця знань розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем саме тому курс ціноутворення є актуальним та необхідним так як є ланцюгом поєднання внутрішніх процесів окремого підприємства з суспільними.

Процеси відбуваються згідно з економічними законами. Ці закони відображають пристосування виробництва і пропозиції по обсягу й структурі до сукупного попиту. Наслідком їх взаємодії є рівноважна ціна. Для дослідження об'єкту або процесу що відображає й відтворює в більше простому, зменшеному виді його структуру застосовуються моделі. Процес ціноутворення не є виключенням. Дослідження ринкової рівноваги здійснюється як раз за допомогою такої моделі – «павутиної». Вивчення ціноутворення, як і вивчення будь-якої дисципліни або досягнення певних результатів у будь-якому науковому пізнанні відбувається за допомогою методів що являють собою систему правил і прийомів підходу до вивчення економічних явищ і закономірностей. При подальшому вивченні процесу ціноутворення на етапі розглядання ринкових структур застосовується система методів ціноутворення яка включає: методи визначення цін на підставі витрат виробництва; визначення цін з орієнтацією на ціннісну значущість товару; визначення цін на основі перебування рівноваги між витратами виробництва і станом ринку; параметричні методи.

Процес ціноутворення на залізничні перевезення та додаткові послуги, що їх супроводжують має свої особливості. Етапи формування ціни на перевезення вантажів та пасажирські перевезення суттєво розрізняються, що і є дослідженням окремих тем курсу.

Завершенням курсу є вивчення інструмента за допомогою якого досягається та або інша ціль в ціноутворенні. Цім інструментом є цінова стратегія.

Курс «Ціноутворення» дозволяє повніше зрозуміти принципи, сучасного ринкового функціонування не тільки окремих підприємств але й галузі в цілому.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів: заплановані загальні компетентності (ЗК), спеціальні (фахові) компетентності (СК), результатами навчання (ПР):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, ринки цінних паперів, фінансові ринки).

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК08. Здатність працювати в умовах роботи фондової товарної, валютної бірж, біржі криптовалют; вміти управляти процесами біржових обігів відповідно до законодавчих і нормативних актів, статуту і правил фондової біржі; створювати інформаційну базу даних професійних учасників ринку цінних паперів

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Ефективне функціонування підприємств має відповідні цілі: підтримка досягнутого рівня конкурентоздатності, розвиток підприємства, набуття нових якостей, виконання суспільних функцій, урядових завдань тощо. Одним з основним завдань особливо для підприємств що функціонують за комерційним розрахунком є не тільки виконання обов'язків перед іншими суб'єктами господарювання, але і отримання позитивного фінансового результату. Для реалізації цього завдання підприємство повинне постійно здійснювати комплекс заходів по забезпеченню виконання своїх базових функцій на належному рівні, забезпеченню безвідмовності системи це можливо за допомогою ефективного менеджменту в галузі ціноутворення на продукцію та послуги власного підприємства з урахуванням структури ринку в якому воно мешкає. Для сталого існування в поточному періоді та ефективного функціонування в перспективі.

Питанню статистичних спостережень та як наслідок управлінню за процесом ціноутворення на підприємствах сьогодні приділяється увага, але не відповідно до їх значення. Враховуючи це, важливо розуміти можливості методів ціноутворення та вміти їх застосовувати.

Організація навчання

Цей курс, дає здобувачам вищої освіти глибоке розуміння систематизації успішних прикладів адаптації в ринкових умовах щодо прийняття рішення по ціноутворенню в залежності від умов структури ринку з використання сучасних методів та прийомів.

Курс супроводжується текстовим навчальним матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. При викладанні дисципліни для активізації навчального процесу на практичних заняттях передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як міні-лекції, семінари-дискусії, ділові ігри та ситуаційні завдання.

Проведення практичних занять із застосуванням методу аналізу конкретних ситуацій має відмінності від традиційних занять тим, що в його основі лежить аналіз ситуації з виявленням реальної задачі, яка може не мати однозначного вирішення.

Для опанування матеріалу дисципліни, окрім лекційних, практичних, семінарських занять, тобто аудиторної роботи, значну увагу слід приділити самостійній роботі за такими видами: вивчення додаткової літератури; робота із законодавчими та нормативними матеріалами; робота у мережі Інтернет; підготовка до занять. В індивідуальних завданнях міститься перелік тематичних оглядів, які найбільш широко розкривають проблематику тем з дисципліни «Ціноутворення». Опрацювання тематичних оглядів, які обираються здобувачами самостійно, дозволить поглибити та розширити їхні знання у сфері ціноутворення.

Ціноутворення / схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Запрошені лектори	
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Розрахункова робота	
	Індивідуальні консультації	
	Залік	

Сфера реалізації набутих знань і вмінь в майбутній професії

Знання та вміння, набуті при вивченні дисципліни «Ціноутворення» здобувачі вищої освіти зможуть застосувати, працюючи у державних установах, підприємствах різних форм власності й видів економічної діяльності, зокрема у структурних підрозділах Укрзалізниці. Вони можуть бути використані

випускниками на посадах менеджерів у фінансових організаціях, фінансових консультантів, експертів, економістів, держслужбовців профільних установ.

Практичні заняття курсу передбачають вивчення прийомів та методів дослідження процесів ціноутворення в сучасному середовищі. Виконання завдань супроводжується зануренням у суміжні дисципліни, що доповнюють теми, та формує у студента інформаційну та комунікативну компетентності.

Теми курсу

Тема1 Поняття ціни. Функції ціни.

Тема2 Види цін. Структура ціни.

Тема 3 Теорія попиту та пропозиції. Ціна й корисність. Визначення оптимуму споживача при кількісному способі обчислення корисності.

Тема 4 Еластичність попиту та пропозиції

Тема 5 Структура ринку. Державне регулювання ринку.

Тема 6 Ціноутворення в умовах досконалої конкуренції. Чиста монополія.

Тема 7 Монополістична конкуренція, олігополія

Тема8 Ціноутворення галузей народного господарства.

Тема 9 Особливості ціноутворення на залізничні послуги.

Тема 10 Основи практичного ціноутворення. Порядок розрахунку вихідної ціни. Методи ціноутворення.

Ресурси курсу

- 1 <http://lib.kart.edu.ua> (Електронний портал бібліотеки УкрДУЗТ)
- 2 <https://www.rada.gov.ua/> (Офіційний портал Верховної Ради України)
- 3 <https://mof.gov.ua/uk> (Міністерство фінансів України);
- 4 <https://bank.gov.ua/> (Національний Банк України);
- 5 <https://mtu.gov.ua/> (Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України)

Правила оцінювання

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ – <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-pro-kontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		1 (2) семестр
відвідування занять		до 5 включно
активність на заняттях (лекціях, практичних)		до 5 включно
виконання поточних контрольних завдань		10

виконання письмових контрольних робіт протягом модулю	20
виконання та захист самостійних робіт відповідно до варіанту	20
підсумок	60

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Кодекс академічної доброчесності

Кодекс доступний за посиланням: <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Для інтеграції здобувачів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.